

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 1-ej po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.
BIURO REDAKCJI I EKSPEDYCJA ul. Chorążczyzna 31.
ADMINISTRACJA ul. Podwaie 3. — Egzemplarze gazety do nabywania w Ekspedycji ul. Chorążczyzna 31, w biurze dzienników S. SOKOŁOWSKI i SKA Jagiellońska 7, w biurach dzienników i trafikach. — Listy należy frankować.
Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141.690. Telefon Redakcji Nr. 178. — Telefon Administracji Nr. 73.

Cena egzemplarza
w miejscu
i na prowincji

60 Mk

PRENUMERATA:

miesięcznie
we Lwowie bez dostawy . . . . . 1.350— Mk.
we Lwowie z dostawą . . . . . 1.500— Mk.
z przesyłką pocztową w Polsce . . . . . 1.500— Mk.
z przesyłką pocztową w innych państwach . . . . . 2.000— Mk.
Wszystkie ogłoszenia przyjmuje Administracja „Gazety Lwowskiej”, Lwów, ulica Podwaie 3, w godzinach od 8—2 i 5—7 i biuro S. Sokołowski i Ska ulica Jagiellońska 7.

Wichrzyciele.

Okres przedwyborczy pobudza organy prasy endeckiej do tem intensywniejszego stosowania metody kłamstwa i potwarzy. Im mniej pomysłów przedstawiają się horoskopy wyborcze tej partii.

I tak, gdy nawet pp. Trampczyński i Teodorowicz godzą się na przyjęcie projektu rządowego autonomii wschodnio-małopolskiej za podstawę do dyskusji w komisji sejmowej, gdy proponowane przez przedstawicieli endecji poprawki niewiele tylko zmieniają w tym projekcie — organ endecji krakowskiej krzyczy na cały świat, że projekt Nowaka upadł, że Rząd projekt swój wycofał itd.

Gdy Minister skarbu mówi o uruchomieniu zapasów złota, martwo leżących w skarbcu, gdy projektuje uczynić z nich żywą siłę, mogącą doprowadzić do sanacji finansów polskich — podnosi się wrzask, że Minister zamierza „naruszyć zapasy złota”.

Natomiast wszystko, co endecja robi, jest „olbrzymie”, „jedynie narodowe”, „zdrowe”, „rozumem politycznym nacechowane”, itp.

Nieszczęśni manjacy! — powiedziećby można gdyby nie to, że demagogiczne metody tej partii wciąż jeszcze w pewnym rodzaju hipnozie utrzymują zaszępy bezmyślnych lub niewyrobionych jednostek.

Przeciw hipnozcie tej jednak następuje w ostatnich czasach silna reakcja.

Znamiennym jest, iż grupa Skulskiego, t. zw. Polskie Zjednoczenie Ludowe nie przystąpiła — wbrew pierwotnym pogłoskom — do stworzonej przez endecję organizacji wyborczej „Związku chrześcijańskiego jedności narodowej”, ale porozumiała się ze stronnictwem mieszczańskim, utworzyła Centrum Polskie, do którego garną się chętnie żywioły uamiarkowane, prusactwem duchowem endecji i jej warcholskim stanowiskiem w stosunku do władz Polskiego Państwa, do żywego zrażone.

Do Centrum Polskiego wchodzi elementy, którym nawet z punktu widzenia demokratów narodowych trudno odmówić „narodowej” barwy.

Mówiąc o składzie zarządu grupy warszawskiej Polskiego Centrum pisze organ jego wileński: Same nazwiska, takie, jak Ponikowski, były premier, Paweł Sosnowski, jeden z najbardziej poważanych pedagogów warszawskich, Adam Jacynowski, również od wielu lat wysoko ceniony wychowawca młodzieży, Stanisław Libicki, prezes Tow. Kredyt. m. Warszawy i wielu innych świadczą, iż w Polsce jest jeszcze coś poza socjalistami, Belwederczykami... i nar. demokracją.

Nawet w Poznańskim, tej niewzruszonej twierdzy endeckiego światopoglądu, stronnictwo mieszczańskie nie poszło z endecją, ale łączy się z Centrum. Oczywiście rozterka nie wyrosła na gruncie ideologii, ale poczęła się zwyczajnie w sprawie podziału mandatów. Endecja bowiem chciałaby mieć poparcie różnych grup i stronnictw, lecz mandaty zachować dla „swoich ludzi”. To oczywiście nie podoba się innym. I tylko nawiązuje „Organizacja Narod. Kobiet”, zresztą przez przywódczynię swoje bardzo silnie konspiracyjne. mi nićni związana z endecją, godzi się zarówno w Poznaniu, jak we Lwowie i Warszawie po-

święcić służby swe endecji, „bez zastrzeżeń”, przestając na piątych i szóstych miejscach na listach.

Wczoraj i we Lwowie zorganizowało się Centrum Polskie. Weszło doń stronnictwo mieszczańskie, oraz szereg osobistości, których ani o socjalizowanie, ani o belwederskość pomówić nie sposób, a które jednak nie chcą iść razem „z jedynie narodową partją”.

Jeszcze bardziej znamienym objawem odstrzychnięcia się od obozu endeckiego kół, na które obóz ten w wiecowej swej propagandzie zwykł się powoływać, jest stanowisko duchowieństwa katolickiego.

Jak wiadomo, duchowieństwo djeczej krakowskiej i tarnowskiej powzięło uchwałę nie popierania „Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej”. A „Przegląd Katolicki”, urzędowy organ duchowieństwa polskiego stwierdza, że „narodowa demokracja nie jest bynajmniej wyrazem tych poglądów i uczuć, jakie żywi prawdziwie wierzący katolik”. Dalej czytamy: „Gazeta War-

szawska”, jako organ dem. narodowy potwierdza wszystkie obawy, jakie żywiło i żywi boleśnie duchowieństwo polskie co do stanowiska tej partii względem Kościoła i religii katolickiej”.

A we Lwowie jak gdyby nic o tem nie wiadziiano...

Jak gdyby nie orientowano się, że partia, która głosi, iż etyka chrześcijańska w polityce nie obowiązuje, która nie widzi bliźniego w człowieku, mówiącym innym językiem, naprawdę nie ma nic wspólnego z chrześcijaństwem!

Oczywiście wybory wykażą dopiero, czy siła endecji poważnie nadwierzona została, czy też jest to dopiero początek odruchu, którym społeczeństwo polskie zrzuca z oczu zasłonę, nałożoną mu jeszcze przed wojną i czasu wojny, zasłonę fałszu, pokrywającą szkodliwe dla Polski wichrzycielstwo.

W każdym razie pierwsze zwiastuny tej zmiany w nastrojach społeczeństwa polskiego już na tle akcji wyborczej rysują się całkiem wyraźnie.
H. C.

Rezultaty wyborów na Śląsku.

Katowice. 25. Wynik głosowania do Sejmu śląskiego w dzień nieurzędowych danych w okręgu katowicko-rudzkim przedstawia się jak następuje:

Miejscowość	N. P. R.	P. P. S.	Niem. socjal.	Komun.	P. S. L.	Katow. Volks-Partei	Niem. Volks-Partei	Blok narod.
Chalupna	305	233	2	1	46	30	12	568
II.	99	502	21	—	17	12	15	209
II.	213	501	3	—	45	7	—	119
Koniczyce	368	444	43	—	—	142	9	782
Pogucice	687	1373	491	790	19	733	983	3 71
Zięże	737	1339	880	365	26	705	7 3	18. 8
Chonów	1079	331	844	532	146	369	451	907
Ciszowiec	358	855	35	158	—	95	1 6	42
Końowice	1136	1076	26	29	45	160	43	619
Siemianowice	512	1007	3538	228	121	1229	3168	3148
Kozłowa Góra	181	179	—	7	—	16	—	297
Wielka Dąbówka	163	199	26	3	51	41	4	1208
Piekary	242	73	17	157	—	281	9	29 0
Królewska Huta	269	1120	5925	1169	35	4593	787	4810
Chropaczów	514	1457	147	350	21	385	—	732
Chudów	190	—	—	—	—	216	154	—
Gerantowice	341	111	2	1	—	8	2	199
Banów	78	189	3	4	21	—	46	86
Mohosowoy	567	167	133	—	4	171	—	157
Jarów	557	833	42	—	130	104	115	368
Przyszowice	500	114	59	—	23	31	6	7

Obrady Sejmu.

Warszawa. (PAT.) Posiedzenie Sejmu 340. 25. września br.

PRZECIW NABUŻYCIOM PODATKOWYM.

Pos. Hartglas referował ustawę w sprawie skutków prawnych zatajenia części ceny umów o sprzedaż lub zamianę. Rząd postanowił wymierzać wysokie kary pochłaniające całą ukrytą część ceny, wzgl. unieważnić tę część umowy, która zawiera zgodę stron na zapłacenie wyższej ceny. Nabywcy przysługuje prawo zażądać sądowo od sprzedawcy zwrotu tego co zapłacił

ponad ujawnioną cenę, w ciągu 4 miesięcy, skarbowi zaś przysługuje to prawo w ciągu 10 lat. Jeżeli skarb wyprzedził nabywcę, to ten ostatni traci swoje prawa. Ustawa wprowadza do b. zaboru rosyjskiego nowość. Mianowicie przymusową przysięgę stron. Pos. Mieczkowski zgłosił poprawkę o skreślenie części artykułu, tyczącej się właśnie tej przymusowej przysięgi. W głosowaniu poprawkę pos. Mieczkowskiego i ustawę z tą zmianą uchwalono w drugim czytaniu.

Po referacie pos. Hartglasa przyjęto jeszcze drugą ustawę w tej samej sprawie, mianowicie

w przedmiocie ustalenia wartości, celem wymiaru opłat stempłowych. Trzecie czytanie obu tych ustaw odłożono do następnego posiedzenia.

WIERZYTELNOŚCI BANKU WŁOŚCIAŃSKIEGO

Przystąpiono do ustawy o nadaniu wierzytelnościom b. Banku Rosyjskiego włościańskiego i szlacheckiego w Województwach wschodnich pewnych przywilejów, obciążających dobra nieruchomości. Pos. **Bagiński** zaznacza, że skutkiem wywiezienia do Rosji archiwów powyższych banków, główny urząd ziemski nie posiada ściślej ewidencji i wierzytelności bankowych i że koniecznym jest obecnie zagwarantowanie prawne skarbu na nieruchomościach obciążonych pożyczką bankową. Osiągnąć to można drogą zalecenia wydanych przez te banki pożyczek wraz z ratami. Ustawa hipoteczna przewiduje 4 rodzaje przywilejów. Należy jeszcze dodać wierzytelności skarbu, wynikające z tytułu działalności Banku włościańskiego i szlacheckiego. Ustawę przyjęto w 2 i 3 czytaniu.

NOWELA DO USTAWY O REFORMIE ROLNEJ.

Następnie pos. **Godek** referował nowelę do ustawy z 15. lipca 1920 o wykonaniu reformy rolnej. Idzie o przyspieszenie likwidacji własności niemieckiej na kresach zachodnich, do czego upoważnia nas traktat wersalski. Przeprowadzenie tej likwidacji oddałoby w ręce Polski olbrzymie przestrzenie, będące doład w posiadaniu niemieckim. Skarb nasz nie jest w możności asygnować niezbędnych na to sum. Mogliby to zrobić tylko ziemianie, ci jednak żądają gwarancji, że prawo wyłączenia na cele reformy rolnej nie będzie stosowane przez dłuższy czas do majątków wykupionych z rąk niemieckich. Komisja rolna wypowiedziała się przeciw zasadniczemu wyłomowi w ustawie o wykonywaniu reformy rolnej i przedkłada nowelę z odpowiednią zmianą. Przyjęto ją w 2 i 3 czytaniu.

USTAWA O KONTROLI NAD DŁUGAMI PAŃSTWA.

Następnie przystąpiono do ustawy o kontroli nad długami państwa, z której zdawał sprawę pos. **Loewenstein**. Zgodnie z konstytucją ustawa przekazuje kontrolę nad długami Państwa osobnej komisji, składającej się z 7 członków i 3 zastępców, wybieranych przez Sejm i Senat. Pełnią oni obowiązki bezpłatnie, a odpowiedzialni są przed Sejmem, wzgl. Senatem. Ustawę przyjęto w 2 i 3 czytaniu.

EMISJA BILETÓW SKARBOWYCH.

Pos. **Weinzieher** referował ustawę skarbową o dalszej emisji biletów PKKP. i o kredycie skarbu państwa w PKKP. Mowca omawiał dotychczasowy stan zadłużenia skarbu państwa w PKKP., z czego wynika, że w lipcu 1921 Minister **Steczkowski** wniósł o pozwolenie zadłużenia do wysokości 150 miliardów, jednak już we wrześniu przekroczono tę sumę o 20 kilka miliardów. Dopiero z początkiem roku bieżącego tempo zaczęło się zmniejszać, a w kwietniu zadłużenie nie tylko nie powiększyło się, lecz zmniejszyło się o 12 miliardów, w maju o 3 miliardy, lecz w czerwcu podskoczyło o 18 miliardów. Chwilowe zmniejszenie zadłużenia wywołała jednorazowa danina w wysokości 63 miliardy. Obecnie zadłużenie Państwa stale wzrasta. I tak w czerwcu wzrosło ono o 18 miliardów, w lipcu o 25 miliardów, w sierpniu o 25 miliardów itd. W dniu 18. września zadłużenie państwa w PKKP. wynosiło 314 miliardów mk. Obecnie idzie o zatwierdzenie zadłużenia dotychczasowego 314 miliardów, oraz przyznanie kredytu do wysokości 370 miliardów.

Bez wątpienia te nowe 56 miliardów wywołają inflację, lecz jest to lepsze, niż bezprawne drukowanie dalszych biletów skarbowych. — Jednocześnie ponieważ PKKP. nie posiadała innych źródeł kredytu, jak drukowanie nowej emisji biletów, jest zrozumiałe, że musimy dozwolona w ustawie z r. 1920 kwotę 180 miliardów podnieść do 350 miliardów. Ta druga ustawa zawierająca odpowiednie uposażenie dla PKKP. jest logiczną konsekwencją pierwszej, która mówi o powiększeniu kredytu skarbu państwa w PKKP.

Po przemówieniu pos. **Weinziehera**, który polemizował z wywodami p. **Radziszewskiego**, w głosowaniu przyjęto ustawę o dalszej emisji biletów 125 głosami przeciw 73, poczem przyjęto także w 3 czytaniu ustawę, a następnie w 2 i 3 czytaniu uchwalono ustawę o kredycie skarbu państwa w PKKP.

DYSKUSJA WALUTOWA.

Dalej przystąpiono do ustawy w sprawie uzupełnienia dawniejszej ustawy o nazwie monety polskiej, tudzież łącznie z tem do ustawy o 8 proc. pożyczce złotej. Pos. **Buzek** referował pierwszą z tych ustaw. Nie ma ona bynajmniej na celu zapoczątkowania nowej waluty polskiej. Znaczenie jej wyjaśnia się jedynie w związku z ustawą o pożyczce, która opiewa częściowo na franki złote, przyczem złoty polski nominalnie zrównano z tym frankiem. Według tej ustawy zatem, 900 gr.

szczerego złota ma odpowiadać 3100 markom polskim. Taka bowiem jest relacja franka złotego. W rzeczywistości nie nadeszła jeszcze chwila reformy naszej waluty. Reforma taka powinna mieć o zmiennej wartości zastąpić monetą o wartości stałej, ale na to potrzeba równowagi w bilansie handlowym i płatniczym, jak również w budżecie Państwa. Jeżeli jako podstawę naszej waluty obrano franka złotego, to stało się to zarówno ze względów politycznych, jak i ekonomicznych, które mówca analizuje obszernie.

Następnie pos. **Weinzieher** referował ustawę o 8 proc. pożyczce złotej. Mowca wywodził: Musimy się uciec do takiej pożyczki wewnętrznej, któraby miała powodzenie. Zadanie to rozwiązał nin. **Jastrzebski**, przedkładając projekt pożyczki, będącej dobrym interesem dla nabywcy, a nie opartym wyłącznie na jego dobrej woli i patriotyzmie. Ponieważ marka nasza może jeszcze spaść przeto pożyczka powinna opiewać częściowo na marki, a częściowo na złote polskie równe frankom złotym. W takich warunkach przy ewentualnym spadku marki nabywca poniesie wprawdzie stratę na odcinku markowym, ale zrównoważy się na odcinku złotym. I odwrotnie: w razie hausa marki strata na odcinku złotym zrównoważy się z markowym odcinkiem. Ta kombinacja obu walut asekuje nabywcę i skarb. Projektowi temu zarzucali niektórzy, że wprowadza zbyt wysoką stopę procentową, a mianowicie 8 proc., a łącznie z premią 12-13 proc. Zarzut ten jednak jest niesłuszny, gdyż państwa z najlepszą walutą czynią to samo. I tak Holandia wypuściła pożyczkę 9-proc., Francja 10-proc. Również niesłuszne są obiekcje czy pożyczka znajdzie nabywców. Mowca dowodzi, że wiele ludzi, którzy nie chcą ryzykować, nabywać będzie tę korzystną pożyczkę państwową. Niesłuszny dalej, jego zdaniem jest zarzut, że w razie nieudania się projektu obniży to nasz kredyt zagraniczny. Ponieważ projekt ten zamierzał o wysokości pożyczki, komisja budżetowa wstawiła ustęp pierwszy, a wysokość emisji określiła Rada ministrów na wniosek ministra skarbu. Komisja postanowiła też, że procent będzie płatny wedle kursu przeciętnego na giełdzie warszawskiej z ostatniego miesiąca przed terminem płatności kuponów. Pożyczkę zabezpiecza się całym zapasem kruszcowym w PKKP. Mowca jest zdania, że Sejm nie powinien obecnie ustalać znaczenia przyszłego złotego polskiego w formie matematycznej i fizycznej. Mowca oświadcza, że gospodarka narodowa Polski podczas powstania Państwa nie cofnęła się wstecz, przeciw-

MIECZYSLAW OPALEK

2)

W światku prababek.

(Ciąg dalszy)

Prym wodził prawie że wyłącznie szlachetny, o połyskach przejrzałej wiśni mahoni. Duże powierzchnie przyciężkich mebli pokrywał ciemny jego fornir, zdobny czasami po brzegach stolów, szaf i komódek szlakiem pięknej i czystej intarsji. Obok mahoni używano też drzewa trześniowego, jesionowego i jaworowego. Królowe jednak ponad nimi prześlizgnęła i ulubiona czeczotka-brzoza. Włókna jej stółów poskręcane przedziwnie, kędzierzawe, w ciemnie guzki i węzły zagąszczone. Z pod czerwonej polityry mebli występują bogatą groteską żyłek układających się w dziwaczne desenie i wynagradzających brak ornamentu, którego Biedermajery nie wytworzyli wcale. Kochał się on w prostocie mebli, a całą ich ozdobę widział w pięknej architektonicznej linii i gładkich płaszczyznach starannie dobieranego drzewa.

Jeśli mamy mówić o każdym bodaj z ważniejszych sprzętów babek naszych z osobna, to pierwszeństwo odajemy okrągłemu stolowi. Bo dokoła niego gromadzili się domownicy, rozkwitało cudem miłości i piękna życie rodzinne. W luty czas huraganu wojennego porwały losy ognia związków rodzinnych, pognały ojców i synów na tułaczkę „borem lasem”. Między obozem a domem, domem a obozem latał jeno „biały gołąb smutku”. Jakże ściśle i zda się nierozdzielnie skupiał po wojnie okrągły stół rodzinę złączoną! Życie rodzinne rozblęsnęło naprawdę

promieniami najdroższego klejnotu, a stół okrągły stał się ołtarzem cichego i tak dufnego w sobie szczęścia.

Przy nim zasiadano kółeczkiem, by pogwarzyć w długi wieczór zimowy. Tu miłym szlestem napełniały dom białe weliny zdobnych noworoczników, skąd wyczytywano dokładnie do ostatniej litery romantyczne „powieści”, owe tak liczne wówczas naśladownictwa Waltera Scotta. A kiedy zebrane towarzystwo wzięła chętka płochej zabawy, bawiono się we wróżby przy pomocy małej książeczki, noszącej tytuł „Sibiilla”, a wydanej w r. 1831 przez lwowskiego drukarza Józefa Schnaydra. Rzucano trzy kostki, a liczba wypadła z policzenia oczek wskazywała boginię, która wnieść miała instancję do jednego z męskich przedstawicieli Olimpu, z prośbą o wróżbę dla grającego. Zaden z bogów od gromowładnego Jowisza począwszy, nie pozostał dłużnym odpowiedzi, a wypadła ona dla grającego różnie, mniej lub więcej zachęcająco. Przepowiedni domagano się również od kart, układanych cierpliwie w wymyślne pasjansy. Tu przemawiali już nie bogowie, lecz osoby i cyfry ujęte w kształt i barwę czerwieni, wina, dzwonki i żółodzi. Zwojenniczki pasjansów powitały z niemąłą ciekawością książeczkę, której pan Jan Ściborski autor dał tytuł „Wróżka z Pacanowa”, a wytłoczył w swej oficynie w roku 1849 pan Piotr Piller.

Ale nie jeno na zabawie płynęły dni babkom naszym. Pracowite było ich życie i na wszystko znajdowały one czas. Inna to zupełnie była pracowitość od mitregi dni dzisiejszych. Życie żłobiło sobie koryto spokojne. Technika pracy była odmienna; wszystko się ku dłoniom ludz-

kim garnęło. Kwitła archaiczna już dziś „manufaktura”, a rudy żelaza, z których niedługo później wyrosły kadłuby potężnych maszyn śniły jeszcze w złożach podziemi odwieczny swój sen. Nie było zawrotnej szybkości maszyn, toż i życie ludzkie biegło spokojniejszym tempem, wpatrzone w ideał sztuki, szukające piękna dokoła i znajdujące jeomal na każdym kroku. Tem wytlumaczyć można zjawisko, że dyletantyzm w sztuce, w muzyce czy malarstwie nie wybujał może nigdy tak silnie, jak w owej niedługiej romantycznej epoce. A wszelakiemu pięknu w jakiegokolwiek postaci jawiło się ono, romantyczna kobieta tych czasów otwierała podwoje.

Niewiastę z przed lat stu czy ośmdziesiąt znajdziemy zawsze jeśli nie przy kuchni, to w ogródku plewiącą. Niema jej na grządkach, to zapewne w sztabuchu czymś buduje „świętynię przyjaźni”, albo w pamiętniczce własny spisuje zdarzenia dnia wczorajszego.

Równie dobrze może gwaszem lub akwarelą malować kwiaty czy „lanschaft”, albo też śpiewać sentymentalną piosenkę przy gitarze. Jeszcze w jednej znamy ją roli. Jak nadobna Parka usiadła przy oknie, kłębek nici przy niej na podłodze, a w paluszkach białych szybko coś miga. Nie nić to ludzkiego żywota snuje się z kłębuszka, ani jej niemiłosiernie nie przetnie złoci-stowłosa panienska. To jedwab niebieski cieniuchną niteczką przez uszko igielne przebiega i na białej serwetki rańtuchu drobnym ściegiem modre kwiaty rysuje.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

nie, zarówno rolnictwo, jak i przemysł i inne działy codziennie się podnoszą. Mamy też uzasadnioną nadzieję, że jeżeli nie będziemy mieli wojny, a rozwój będzie normalny, to przy rozumnym rządzie i ustawodawstwie będziemy mogli przejść do normalniejszych warunków walutowych, ażeby o ile możliwości jak najmniej pożyczać, a pokrywać wydatki z dochodów i żeby zamknąć fabrykę banknotów.

Mowca oświadcza, się przeciw takiej ustawie, któraby oznaczała już dzisiaj zawartość złota w przyszłym złotym polskim i jest za zmianą paragrafu, tj. za wyrzuceniem słów „złoty polski” i innych postanowień projektu. Zamiast tego należy wstawić słowa: „złoty frank”, według konwencji lacińskiej. Co do ustawy, to musimy ją przyjąć, aby na krótki czas zahamować drukowanie banknotów, lecz należy zmienić artykuł 3.

Następnie obszernie przemówienie wygłosił pos. **Diamand**. Następnie pos. **Majewski** wniósł poprawkę do art. 3. ustawy o pożyczce 8 proc., domagając się, aby pożyczka zabezpieczona była na całym majątku Rzeczypospolitej, a nie tylko na

zapasie kruszcu. Pos. **Diamand** zgłosił poprawkę do ustawy o nowej monecie, aby 1 złoty równał się jednej 31-tysięcznej kilograma złota. Na wypadek odrzucenia tego wniosku, aby relacja była ustalona na 1—6200, tj. 1 złoty polski równa się pół franka. Po wywodach sprawozdawców pp. **Buzka** i **Weinziehera** głosowanie odroczone do **jutra**.

UPOSAŻENIE SĘDZIÓW I PROKURATORÓW.

Następnie przyjęto 2 ustawy w 2 i 3 czytaniu, referowane przez pos. **Kiernika**. Pierwsza dotycząca uposażenia sędziów i prokuratorów, a równocześnie dodatków starszeństwa i drugą dotyczącą podwyższenia kapitału zakładowego państwowego Banku Rolnego z 200 milionów na 5 miliardów, który rząd wpłaci w przeciągu 2 lat.

Posiedzenie zakończono o godz. 10.10 wieczorem. Następnie odbędzie się jutro o g. 3 popoł.

Na porządku dziennym między innymi: Głosowanie nad ustawami finansowymi i sprawa samorządu dla województw wschodniej Małopolski.

O ratunek polszości na Ukrainie sowieckiej.

(Korespondencja własna).

Pogranicze nad Zbruczem, wrzesień.

Pod bokiem oswojonej Polski, niejako na oczach społeczeństwa polskiego, lecz i przy jego całkowitem niezbytaniu i bezradności wobec losu rodaków naszych za kordonem sowieckim, dokonywa się okrutna tragedia żywiołu polskiego na Ukrainie sowieckiej. Wszystko co stanowiło dotychczas polszość na szerokich terenach Ukrainy, cały dorobek kulturalny i gospodarczy, na który składała się praca pokoleń polskich od wieków, wszystko to, co przetrwało srogie czasy dawnych prześladowań misiejskich tępnie teraz, jak śnieg w rozpalonym tyglu. Żywioł polski zdziśiatkowany egzekucjami i przymusową emigracją, kęsił i jego majątek doszczętnie zrabowany, a praca religijna kościoła zdławiona. Wszystkie instytucje polskie, których bogata sieć pokrywała całą Ukrainę, wyniszczona. Sterczą tylko marne resztki naszego narodowego dorobku, na których trwają małe garsiki ostatnich jeszcze Polaków, których liczebność pod obuchem nieznanego dotychczas w dziejach prześladowania, maleje dzień po dniu. Wszystkie siły potępięncze, jakby się sprzegły na zatarcie polszości na Ukrainie; Moskalski autorament bolszewickiego ze zgraja żywiołów czarnosiecznych i emigranckich, wprzagniętych do niszczyielskiej służby sowieckiej — cały aparat moskiewszczyzny zaprzysiągł sobie doszczętnie wyrugowanie polszości i jej kultury.

Kilka przykładów z uzyskanych ostatnio informacji niech oświetli tragedię rodaków naszych za kordonem:

W Jarmolińcach pow. płoskirowskiego miał się odbyć odpust katolicki, na który miejscowy proboszcz ks. **Czyrski**, zaprosił pozostałych jeszcze w okolicy księży. Właśnie odbywała się procesja wiernych, gdy jak burza wpadła gromada żołdaków sowieckich na koniach z komisarzem **Safronowem** na czele. Po salwie z karabinów rozpoczęto tłum rozpedzać nahaikami. — Księżę aresztowano, ks. zaś **Czyrskiemu** wytoczono ponadto proces „o udział w spisku **Petlirowskim** i kontrrewolucji”.

W ten sam sposób grasowały władze sowieckie w **Derażni** pow. płoskirowski, gdzie ludność pozbawiona księdza od dwóch lat, zaprosiła do urzędzenia uroczystości kościelnej księdza z **Michała**. Podczas uroczystości żołnierze sowieccy wdarli się do kościoła pod wodzą komisarza **Hawryliaka** (Galicianina). W poszukiwaniu za złotem rozbito puszkę z **Hostią** a ludność, która patrzyła na to rozpoczęła płakać i zlorzeczyć, rozpedzono strzałami karabinowymi.

W **Świtkowie** po zrabowaniu miejscowego kościoła zabrano chorągwie kościelne, z których sukna uszyto czapki dla „krasnarmiejców”, jedną zaś z chorągwi, po zdjęciu z niej krzyża i nałożeniu gwiazdy sowieckiej, wywieszono na gmachu miejscowego „Isposkomu”.

Z końcem ub. miesiąca zrabowano ponownie kościół w **Kumanowcach** pow. lityński, zabrano nawet

lawki i chorągwie. Na księdza za „opór” nałożono kontrybucję a następnie areszt.

Z początkiem b. m. zrabowano resztki mienia kościelnego w **Starokostantynowie**, ks. **Werpachowskiego**, nie mogącego opłacić kontrybucji aresztowano i zawleczono do **Żytomierza**. Wśród oburzonej ludności zarządzono masowe aresztowania, w czem 96 robotników kolejowych Polaków, którym zarzucono „udział w powstaniu”.

W **Brańowie** po aresztowaniu księdza, zamknięciu szkoły i zrabowaniu kościoła powierzyły władze sowieckie parafię greck. kat. księdzu, emigrantowi galicyjskiemu, pochodzącemu ze **Stanisławowa**. Nasłany ksiądz rozpoczął pracę rusyfikacyjną wśród polskich parafian.

W **Kamieńcu** w zabudowaniach kościoła dominikańskiego przeprowadzili bolszewicy ostatnio w czasie 2 tygodni gruntowne rozkopywanie piwnic kościelnych, znajdujące się tam grobowce, w tem grobowiec hr. **Potockiego**, rozbito, odarto ze znalezionych kosztowności i kłosek srebrnych.

Dnia 10. bm. oddział sowiecki pod wodzą **Szenajsona** i **Safiryna** zrabował metalowe części organów kościoła dominikańskiego w **Kamieńcu**. Wydobyto również puszkę z **Hostią**. Po znalezieniu w kościele pozostałych kosztowności aresztowano organistę **Szarkiewicz** pod zarzutem „kontrrewolucji”. Aresztowanemu wraz z kilkoma innymi udało się zbiec.

Dnia 12 b. m. „rzeczoznawcy” sowieccy zaczęli badać dach kościoła dominikańskiego, pokryty czerwoną miedzią, która ma podleć „rekwizycji”. Ci sami rzeczoznawcy zbadali również wartość dzwonów i dach na kościele ormiańskim. Dzwony i dach, jako pokryty srebrną blachą, ulegną rabunkowi. Mają również zabrać krzyże z kościołów w **Kamieńcu**, jako zawierające kruszec szlachetny.

Dnia 12 b. m. uległy rozbięciu i rabunkowi grobowce kościoła katedralnego w **Kamieńcu**.

To cząstka zaledwie przykładów i to z jednego zaledwie działu udręceń, jakim podlega ludność polska za kordonem sowieckim.

To też kto może tylko to ucieka z piekła bolszewickiego **Kamieniec**, to drogie sercu polskiemu miasto ogala się z dnia na dzień z żywiołu polskiego.

Wszystko, co żywe w narodzie drgnąć powinno na te katastrofalne wieści. Pomyśleć trzeba na gwałt o ratunku. Muszą się znaleźć środki dla zorganizowania poważnej, energicznej przeciw akcji na system niszczyielski sowieców. Rząd polski, społeczeństwo polskie i jego odnośne instytucje zabrać się winne co rychlej do akcji ocalenia polszości, za kordonem sowieckim.

Czas już ostatni, bo niedługo, a nie będzie już co i kogo ratować.

E.

dnia i **Berlinie**, rząd czeski bezustannie ze względów politycznych podnosił dalej sztucznie wartość swej kor. — aż przeciągnął strunę. Dłż tak sprawa się przedstawia, że Polska — wobec wygórowanej czeskiej waluty już od półtora roku nie jest w stanie nic z Czech nabyć, to samo tyczy się **Węgier**, **Ausji**, **Niemiec** i t. d. Najbardziej podatne i bizkie rynki zbytu dla przemysłu czeskiego odpadły i to co do **Polki** zdaje się na zawsze. — Nie mogąc nabywać z Czech wskutek jej wysokiej waluty a z Niemiec wskutek zamknięcia granic, Polska zaczęła sama budować sobie swój nowy przemysł i resaurować zniszczony wojną — by sobie wystarczyć bez pomocy zagranicy. Wynikiem tego jest ogromnie silne uprzemysłowienie się **Polki** — brak w niej bezrobotnych podczas gdy w Czechach — które za **Austrii** były główną dostarczycielką towarów przemysłowych dla **Galicji**, przemysł gwałtownie upada — i wedle wykazów rządowych znajduje się 800 000 bezrobotnych, w rzeczywistości znacznie więcej. Więcej niż połowa fabryk w Czechach zastanowiona zupełnie ruch — w pozostałych pracuje się 2—3 dni w tygodniu — to samo tyczy się kopalń. **Magazyny** i sklepy zapchane są towarami — z którymi nie ma co robić — bo konsumpcja miejscowa jest prawie żadna, a na wschód i południe, dokąd prowadziły naturalne drogi zbytu — wskutek wysoko stojącej kor. czeskiej przejście niemożliwe. Rząd czeski na gwałt stara się o możliwość eksportu do **Włoch**, **Francji**, **Angli** — ale tam spotyka się z miejscowym lepszym wyrobem i niemieckim tańszym. To też przemysł nie tylko drobny ale i wielki upadł, gorzej jeszcze stan kupiecki i pośredników — robotnicy, rękodzielnicy głodują, szerząc anarchję **Pociągi** chodzą bardzo regularnie i ogromnie często — ale zupełnie puste — piszący na własne oczy widział pociąg pospieszny w biegu z 15 pasażerami, pociągi towarowe są obecnie rzadkością, t. j. że wedle ostatnich wiadomości gazeciarskich rząd czeski ma zamiar wynająć kilka tysięcy wagonów towarowych na czas dłuższy **Rumunji** i **Niemcom**.

Dzienniki czeskie codziennie ogłaszają całe szpalty bankructw różnych firm handlowych i przemysłowych, referent dla tych spraw z jednego tylko sądu — opowiadał publicznie, że on tylko jeden ma miesięcznie 100 spraw upadłościowych z 78 czeskich fabryk **marinolady** — po europejsku założonych — obliczonych na eksport na **Galicję** — upadło już 75 — tak samo mniej więcej dzieje się i w innych działach przemysłu czeskiego. **Malenki** mły dla nas **obrazek**. **Koalicja** wydarła ze **Ślązka** **Cieszynskie** — bezwzględnie całą część przemysłową oddając ją **Czechom** — nam dała część nieuprzemysłowaną. **Jak** była konsekwentną — to świadczy, że część zachodnią miasta **Cieszyna** z 23 kominami fabrycznymi dostała się **Czechom** — nam część wschodnią z jednym kominem, ale za to 2 szpitalami, 2 cementarniami, 3 kościołami. **Dziś** po stronie czeskiej **Cieszyna** nie dymi ani jeden komin — za to po stronie polskiej powstały w mieście **Cieszynie** drogą spółek polskich fabryka elektromotów **„Zem”** o 80 robotnicach, fabryka zegarów **Świt** o 60 rob., dalej fabryki prywatne **bielizny**, **parkietów**, **krawatek**, **szampana**, **żelazek**, **musztardy**, **pasty**, **tektur** i t. d. **Był** czas a i dziś jeszcze pora nie spóźniona — gdy z Czech wprost najazd był w **Cieszynie** przemysłowców, pragnących przenieść swe maszyny i swych fachowców do **Polki** i tu utworzyć na spółkę z **Polakami** fabryki. **Żądali** tylko obiektów fabrycznych i części kapitału i brotowego. **I** dziś sprawa ta byłaby dla **Polki** aktualną i niezmiernie korzystną — wymaga tylko dużych kapitałów — o które dziś tak trudno. **Byłoby** więc rzeczą rządu — sprawę tę przetransportowania maszyn i fachowców zagranicznych do nas — celem skompletowania naszego przemysłu wziąć w ręce. **Dziś** emigracja przemysłowa z Czech idzie do **Węgier** — gdzie znajduje jak najsilniejsze poparcie rządu i miejscowych czynników. **W** ten sposób ułatwienie dla przesiedlenia przemysłowców niemieckich powstała nasza chluba przemysłowa **Łódź** — która 100 lat temu była jeszcze wsią o 70 numerach.

Z CZESKIEGO RAJU.

(Dokończenie).

Wprost krytyczne jest położenie ekonomiczne kraju. Od szeregu miesięcy przechodzi cały kraj ciężkie przesilenie — które z każdym dniem się zaostrza. — **W** spadku po **Austrii** wzięli **Czesi** wspaniale uporządkowany kraj — który dzięki swemu potężnemu przemysłowi żelazemu, chemicznemu i tekstylnemu ogromnie wzbogacił się na dostawach wojennych. **Tu** też w cichem zakątku jedynek zdala od wszelkich terenów wojennych i pod opieką silnej pięści pruskiej się znajdującym umieścił rząd austriacki wszystkie ogromne swe magazyny broni, amunicji, ubrań,

butów, żywności, cukru i t. d. **Tu** był rezerwoar — stąd wysyłano i przybory na fronty i stąd rozdzielano ludności szczupłe jej racje. **Po** upadku **Austrii** dostało się to wszystko **Czechom** — którzy natychmiast wprowadzili swą kadre — przehandlowali to wszystko — wzmacniając tym sposobem swą walutę. **Również** ich przemysł ani na jeden dzień nie był wstrzymany — i owszem maszyny zdobyte i części maszyn polskich i dzwony i t. d. wędrowały do Czech.

W ten sposób wobec wyniszczonych sąsiadów oni odrazu stanęli w roli bogatych fabrykantów, dostawców, zarabiając znowu niezmiernie i podnosząc swą walutę. — **Przez** zręczne działanie agentów swoich w **Zurichu**, **Wie-**

Zwycięstwo Turcji w sprawie Wschodu.

Polityka angielska, tak długo i tak wytrwale dybiąca na zupełne unicestwienie Turcji, doznała zupełnego pogromu dzięki zwycięstwu Kemala i energicznemu stanowisku Francji, do której przyłączyły się w ostatnim czasie również Włochy. Szczęśliwą nazwać się może Anglja, że i tak wyszła z matni, jak wyszła, groziło jej bowiem zawikłanie w wojnę z całym światem muzułmańskim. W każdym razie powaga Anglii poważnie ucierpiała skutkiem owych przebiegów i już dzisiaj zachodzi obawa, że odczuje to ona w punkcie najsłabszym: w stosunkach handlowych ze Wschodem.

W czasie obrad w ubiegłą sobotę w Paryżu ustalili przedstawiciele trzech mocarstw tekst noty do rządu Angory z zapytaniem, czy gotów jest wysłać upelnomocnionych zastępców na konferencję, która ma na celu przywrócenie pokoju między Turcją, Grecją i aliantami. W nocy tej dano również do zrozumienia, że

alijanci poprą pretensje tureckie do Tracji po Maryce, oraz do Adrianopola.

Określono również w przybliżeniu podstawy przyszłego traktatu, który zabezpieczy interesy Tracji, ma się zająć rozstrzygnięciem kwestii wolności cieśnin, oraz zabezpieczeniem wolności religijnych, jakoteż rasowych. Aljanci przyrzekli w nocy wycofanie swych wojsk po ratyfikacji pokoju z Konstantynopola, oraz zobowiązali się wpłynąć na wojska greckie, aby te utrzymały się na linii, którą ustali generalicja wojsk aljanców, łącznie z przedstawicielem greckim i tureckim. W zamian koalicja żąda od wojsk Angory uszanowania wolności cieśnin i strefy neutralnej tak przed konferencją, jak i w czasie jej trwania.

Do „N. Fr. Presse” donoszą z Paryża, że

Kemal Pasza zamierza osobiście wziąć udział w konferencji.

nie chce jednak pod żadnym warunkiem opuścić Małej Azji, gdzie znajduje się jego armia. To też wyłoniła się propozycja, aby konferencję odbyć w Małej Azji.

„Petit Journal” donosi, że na Quai d'Orsay rozważano możliwość, iż w takim razie (gdyby Kemal Pasza nie mógł przybyć na konferencję pokojową do Europy), zaproponuje się odbycie konferencji

na wyspie Rodos.

Paryskie koła polityczne liczą się z możliwościami ze strony rosyjskiej

mianowicie co do zadania Rosji udziału w konferencji pokojowej. Bolszewickiej koncentracji wojsk na granicy rumuńskiej nie uważa się za groźbę, lecz raczej za podstęp. W każdym razie w kołach ententy niema żadnej poważniejszej opozycji przeciwko udziałowi Rosji w konferencji pokojowej, mimo, że obawiają się, iż Rosja będzie czynić trudności natury politycznej i przeszkadzać w ten sposób konferencji pokojowej.

Z Konstantynopola donoszą, że do Batum przybyły 2 rosyjskie dywizje, które stanowią przednią straż silnej rosyjskiej armii. Pojawienie się jej wywołało w Konstantynopolu

duże zaniepokojenie

W wywiadzie, udzielonym rosyjskiemu korespondentowi „Daily Mail” Karachan oświadczył, że największą trudnością jest obecnie załatwienie kwestii wolności cieśnin. Zdaniem jego Anglja brońi dlatego wolnego przejazdu przez Dardanele, aby mogła w każdej chwili wysłać tam swe okrety wojenne.

Przeciw podpalaczom.

OBWIESZCZENIE.

W ostatnich czasach zaszły pożalowania godne wypadki zamachów morderczych i rabunkowych i inne wypadki bandytyzmu, jakoteż wypadki podpalenia i złośliwego uszkodzenia cudzej własności. Jest to dzieło nielicznych, niesumiennej i zbrodniczych jednostek, występujących w sposób występny przeciw bezpieczeństwu życia i mienia swych współobywateli, względnie przeciw bezpieczeństwu i całości urządzeń komunikacyjnych.

Przestrzega się przeto ludność przed tego rodzaju zbrodniczymi jednostkami, które zagrażają bezpieczeństwu życia oraz bezpieczeństwu własności tak prywatnej, jak i publicznej. W dobrze zrozumianym własnym interesie w celu ochrony swego życia i mienia winna ludność współdziałać z władzami i organami bezpieczeństwa w celu ujęcia tych zbrodniczych jednostek i oddania ich w ręce sprawiedliwości, aby położyć kres tej występnej działalności.

Zwraca się przytem uwagę, że obwieszczeniem z 15. maja 1919 L. 7856/Adm. wprowadzono na zasadzie rozp. P. Min. Spraw wewn. z 14. maja 1919 L. 47866, wydanego w porozumieniu z P. Min. Sprawiedliwości

SĄDY DORAŻNE

dla zbrodni morderstwa, rabunku, podpalenia i dla przewidzianych w par. 85 p. u. k. zbrodni gwałtu publicznego, popełnionych przez złośliwe uszkodzenia cudzej własności.

Rozporządzenie to obowiązuje dotąd bez zmiany.

Kto zatem dopuści się jednej z tych zbrodni będzie stawiony przed sąd doraźny i ulegnie karze śmierci.

Ostrzega się przytem, że nie tylko bezpośredni sprawca stać się winnym zbrodni, lecz także każdy, kto przez rozkaz, poradę, nauczanie lub pochwałę czyn zbrodniczy wywołał lub z zamiarem spowodował, do tegoż wykonania przez zamierzone dostarczanie środków, usuwanie przeszkód lub w jakikolwiek bądź inny sposób, udzielił poparcia lub pomocy, do tegoż poważniejszego wykonania się przyczynił, tudzież każdy, kto porozumiał się ze sprawcą z góry co do udzielenia mu pomocy i poparcia po spełnieniu zbrodni lub co do udziału w zysku i korzyści (par. 5 pow. ustawy karnej).

Lwów, dnia 19. września 1922.

Wojewoda
Grabowski.

KRONIKA.

Kalendarz. Środa, 27 września. Rz.-kat.: Kosmy i D. — Gr.-kat.: Wozn. Cz. K. — Słowiański: Damiana.

— **Obiad pożegnalny.** Z Warszawy telegrafują „Przegląd Wieczorny” dowiaduje się, że w nadchodzącą środę wieczorem premier Nowak daje obiad pożegnalny na cześć Marszałka Sejmu. W obiedzie wezmą udział: prezydent Sejmu, przedstawiciele klubów i członkowie Rządu. Po obiedzie odbędzie się raut.

— **Z pobytu gen. Sikorskiego w Paryżu.** Z Paryża telegrafują. Miister wojny Maginot wydał śniadania na cześć szefa sztabu generalnego gen. dywizji Sikorskiego i posła polskiego Zamojskiego. W śniadaniu wzięli udział marszałek Foch, gen. Buft i Veigant, atache wojskowy poselstwa polskiego

go oraz alierowie świąty gen. Sikorskiego. General Maginot udekorował pułkownika Kasprzyckiego Krzyżem Kawale'a Legji honorowej.

— **Departament dla spraw b. dzielnic p. u. skiej Ministerstwa zdrowia publicznego w Poznaniu został wprowadzony w stan likwidacji.** Likwidację przeprowadza dotychczasowy dyrektor departamentu prof. dr. Paweł Gantowski i kierownik Wydziału likwidacyjnego dr. Tadeusz Hillarowicz.

— **Zjazd Biskupów.** „Gazeta Warszawska” donosi: Dziś odbędzie się Zjazd Biskupów wszystkich dzielnic polskich, który potrwa do 27 b. m. włącznie.

— **Inauguracja roku szkolnego 1922/23** w Politechnice Lwowskiej odbędzie się w poniedziałek 2 października b. r. Program: O godz. 9 uroczysta msza św. w kościele M. Magdaleny, celebrowana przez Przewielebnego ks. biskupa dr. Fwardowskiego. O godz. 10 uroczystość w Auli Politechniki: 1. Chór studentów Politechniki Lwo-

wskiej, 2. Przemówienie Prorektora dr. Hubera, 3. Przemówienie J. M. Rektora inż. J. Fabiańskiego, 4. Odczyt inauguracyjny prof. dr. Suchowiaka na temat: Wpływ wojny światowej na rozwój techniki.

— **O chód rocznicy wymarszu II. brygady Legionów.** Stowarz. Legionistów Polskich urządza w ósmą rocznicę wymarszu II brygady Legionów Polskich w pole dnia 30 września 1922 uroczysty obchód. W sobotę o godz. 10 rano nabożeństwo żałobne w kościele OO. Dominikanów za poległych towarzyszy b. o. i, na które zaprasza się władze cywilne i wojskowe, oraz Stowarzyszenia i rodziny poległych. O godz. 8 wieczorem w salach Strzelniczy miejskiej ul. Kurkowa uroczystą wieczerzę Legionową. Program: Słowo wstępne, deklamacja, chór, śpiew solo, kwartet mandolinistów, gra na fortepianie, chór; po części wokalnemu - muzycznej tańce. Zebrań koleżeńskich. Wstęp ściśle za zaproszeniami, które otrzymać można w lokalu Stowarzyszenia, ul. Zielona 7, prawy parter.

— **Związek Legionistów ogłasza następujące wezwanie:** Wzywa się Legionistów do wzięcia udziału w nabożeństwie żałobnym i wieczornym oraz zbraniu towarzyskim. Zaproszenia na wieczornicę i bilety wolnego wstępu wydaje sekretariat komitetu obchodowego Zielona 7 prawy parter w godzinach od 9 do 1 i od 6 do 9 wieczorem.

Dr. Dęgiewicz.

— **Przejazdy pociągami towarowymi.** W Nr. 160 donosia „Gazeta Lwowska” o zarządzeniu Ministerstwa kolei żelaznych, normującym sprawę używania pociągów towarowych przez osoby specjalnie do tego upoważnione. Obecnie zezwoliło Ministerstwo dodatkowo na przejazdy pociągami towarowymi, nie przeznaczonymi do przewożenia osób cywilnych, także organom Izby Kontroli państwowej za każdorazowym okazaniem zaświadczenia Okręgowej Izby kontroli państwowej, stwierdzającej potrzeby jazdy pociągami towarowymi.

— **Telefon Lwów-Wiedeń.** Z dniem 1 października b. r. wchodzi w życie podwyższona taryfa za międzymiastowe rozmowy telefoniczne w relacji Lwów-Wiedeń, wynosząca 8,400 Mk. za trzymiutową zwykłą rozmowę. Za rozmowy piłe pobiera się potrójna należność.

— **Niedzielne wloty nad Lwowem** ściągnęły na lotnisko sporo ciekawych. Piętnastominutowa wyścigka kosztowała po 10,000 Mk. od osoby. Uczestnicy wlotów wrócili na padół ziemski zachwyceni. W najbliższą niedzielę odbędzie się nowa seria wlotów pasażerskich, a zarazem uroczyste wręczenie nagród zwycięsciom lotu okrężnego, kapitanom Hendriksowi i Wojtasowiczowi.

— **Żądania urzędników.** „Gazeta Warszawska” podaje: Posłowie Z. L. N. zgłosili wczoraj u Ministra skarbu interpelację w sprawie wypłacania zaliczek urzędnikom państwowym wszystkich stopni służbowych, wobec tego, że obecne płace nie wystarczają także urzędnikom średnich i wyższych kategorii na zaspokojenie ich potrzeb zimowych.

— **Posiedzenie Towarzystwa filologicznego** odbędzie się we czwartek, 28 b. m. o godzinie 5 w sali VII. na Wszechnicy (I. p.). Po zadek dzienny: 1. Prof. dr. Ryszard Ganszyniec: „Krytyka teorii Arystotelesa o powstaniu tragedji”. 2. Komunikaty naukowe.

Kursy giełdowe.

Lwów, dnia 26 września godz. 10:30.

	K u r s y	
	oficjalny	nieoficjalny
Marki niemieckie	5.50	6.00—6.15
Franki francuskie	650	700.00—700
Franki szwajcar.	1582	0000.00
Funty szterlingi	37.660	00.00.00
Koronyniem.-aust.	11.00—00.00	11.00—13.00
Wiedeń	00.00—00.00	11.00—12.00
Korony czeskie	256.00—00.00	250.00—265.00
Praga, wypłata	000.00—000.00	255.00—260.00
Dolary ameryk.	8484—8.60	8600—8750
Dolary kandyj.	8389—8474	000—0000
Zurych Marki pol.	6.75	00.00
Lei	00.00—00.00	00.00—00.0
Liry	360.00—000.00	600.00—000.00
Budapeszt	0000.00—00.00	0.00—6.000
Paryż	00.00—000.00	000.00—000.00
Berlin	0.0—0.00	6.00—6.10

Dolary marki niem. kor. czeskie bardzo silne.

Notatki literacko-artystyczne.**Repertuar Teatru Mińskiego.**

Foczetek przedstawił o godz. 7:30 wieczorem.

Dziś, we wtorek „Aida”, opera. — Jutro, we środę „Wesele Fonsia”, komedia w 3 aktach Rukowskiego. — We czwartek „Bal maskowy”, opera. — W piątek „Wesele Fonsia”, komedia.

Repertuar Teatru Nowości.

Dziś, we wtorek „Taniec szczęścia”. — Jutro, we środę „Sybilla”, operetka w 3 aktach Jacobiego. — We czwartek „Skowronek” (debiut p. Skringerówny). — W piątek „Sybilla”.

TELEGRAMY.**RADA MINISTRÓW.**

Warszawa. (PAT.) 25/9. Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 25. bm. odbytem w gmachu sejmowym przyjęła uchwałę na wniosek Ministra spraw wewnętrznych w sprawie ratyfikacji polsko-austriackiej konwencji handlowej i konwencji w sprawie handlu kobietami i dziećmi oraz wniosek Ministra rolnictwa w sprawie zmiany ustawy z dnia 17. grudnia 1920 r. o przyjęciu na własność państwową ziem w niektórych powiatach Rzeszypolitej.

ZAPAS ZŁOTA W SKARBIE POLSKIM POWIEKSZY SIĘ O 10 MILJARDÓW MAREK P.

Warszawa. (AW). Zapas kruszcu w P. K. K. P. powiększył się niebawem o 7 milionów 300 tysięcy w złocie, co odpowiada 10.8 miljarda marek polskich według kursu obecnego. Procentowo wzrosło przez to ogólny zapas kruszcu P. K. K. P. o 8 proc. Suma ta stanowi dalszą załozkę z kwoty, przypadającej Polsce z rozdziału zapasu złota z masy likwidacyjnej Banku węgierskiego na podstawie ostatniej umowy z państwami sukcesyjnymi w marcu rb. Wysyłka tego złota z Wiednia nastąpi niezwłocznie po ratyfikacji wspomnianej umowy przez Polskę. Niezależnie od tego oczekiwać należy w dalszym ciągu po ratyfikacji umowy przez wszystkie państwa sukcesyjne 8 do 9 milionów koron złotych, jakie przypadną Polsce przy ostatecznym rozdziale masy likwidacyjnej Banku austro-węgierskiego.

SPOKOJNY PRZEBIEG WYBORÓW NA GÓRNYM ŚLASKU.

Katowice. (PAT.) 25. września. W czasie obwodzkich okręgów wyborczych na G. Śląsku

stwierdził Min. Darowski, że wybory odbywają się w całym kraju spokojnie dzięki dzielności policji powiatowej, która wywiązuje się ze swoich obowiązków zadowalniająco. Min. Darowski odjeżdża w poniedziałek wieczorem do Warszawy.

KONWENCJA POLSKO-CZESKA.

Warszawa. (PAT.) 25. września. Ministerstwo spraw zagr. podaje do wiadomości, że dnia 23 bm. podpisana została w Warszawie pomiędzy Polską a republiką czesko-słowacką konwencja sanitarna i konwencja o wzajemnym dopuszczeniu lekarzy do praktyki. Ze strony polskiej podpisali konwencję dr. Julian Makowski i dr. Tränkner, ze strony Czechosłowacji poseł czesko-słowacki w Warszawie Prokop Kara.

UPOŚLEDZENIE JĘZYKA POLSKIEGO.

Warszawa. (PAT.) 25/9. „Gazeta Warszawska” pisze: Polskie towarzystwo ewangelickie na Śląsku średnim ogłosiło ponownie list otwarty do konsystorza ewangelickiego w Poznaniu, w którym stwierdza, że ponieważ prywatne skargi w sprawie upośledzenia języka polskiego w kościele ewangelickim na Śląsku wnoszone do superintendenta pozostały bez skutku, polskie towarzystwo ewangelickie było zmuszone w liście otwartym przedstawić konsystorzowi, że ludności polskiej na Śląsku średnim dzieje się krzywda przez ograniczenie nabożeństw w języku polskim.

WIZYTA GEN. SIKORSKIEGO W ANGLIJI.

London. (PAT.) 25/9. Havas. Przybył tu gen. Sikorski z wizytą na skutek zaproszenia angielskiego Ministra wojny. Gen. zwiedził pułk gwardyjski w okolicy Londynu, plac ćwiczeń w Aldershot, oraz szkołę wojskową w Sandhurs.

RUCH PRZEDWYBORCZY.

Warszawa. (PAT.) 26/9. „Kurjer Polski” donosi: Wskutek podporządkowania się Odrodzenia gospodarczego Polski, organizacji wyborczej przemysłowców i kupców blokowi chrześcijańskiego Zjednoczenia narodowego, Wojewódzki komitet wyborczy Odrodzenia w Lublinie uchwalił na własną rękę przyłączyć się do Polskiego Centrum.

GRECY CHCIELI SPALIĆ BRUSSE.

Konstantynopol. (PAT.) Havas. 24. września. Ustalono dziś, że sztab generalny grecki wydał rozkaz spalania Brussy i jedynie na skutek energicznej interwencji konsulatu francuskiego oraz oficerów francuskich i włoskich, przebywających w Brussie, u generała Soumalisa ten ostatni zarządzenie to odwołał. W związku z tem ludność na znak wdzięczności urządziła manifestację przed konsulem francuskim.

Z MUZYKI.

Dnia 21. b. m. rozpoczął się sezon koncertowy, zainicjowany szczęśliwie recitalem pianisty Stefana Askenasego, jednego z najbardziej utalentowanych młodych wirtuozów. Prawdziwie interesująca, niezwykle pogłębiona i bardzo subtelna — rzecz można „koronkowa” — gra tego artysty unika starannie banalnych i wyłącznie technicznych efektów brawurowych, a przykuwa uwagę słuchacza środkami szlachetniejszymi, tą tak zwaną uduchowioną interpretacją programu. Objął on — tytułem obowiązkowego utworu z zakresu literatury klasycznej — stylowo wykonaną sonatę Mozarta (A-dur), zatrzymał się następnie przez czas dłuższy w dziedzinie modernistów (wykwintnie odegrane nastrojowe kompozycje Debussy’ego wysunęły się tu na pierwszy plan) i podążył pod koniec wieczoru w sfery twórczości Chopina i Liszta. Ta część programu, zwłaszcza poetycznie „wyśpiewany” nokturn H-dur i w zdumiewającym tempie wykonana wprost prześlicznie etjuda Chopina A-moll, stanowiła zarazem moment kulminacyjny okazałego sukcesu wirtuozowskiego p. Askenasego, który później — jako interpreta Liszta — mógł ponadto zaімponować słuchaczom obfitym zapasem techniki znakomicie już wydoskonalonej. Nieklamany zachwyt i serdeczne oklaski publiczności wywołały cały szereg dodatków nadprogramowych, potęgujących jeszcze — jak n. p. frankrypcja na tematy Fr. Kreislera — wielkie powodzenie koncertanta.

Opera lwowska wznowiła w ubiegłym tygodniu „Tannhäusera” „Pajaców” oraz „Rycerskość wieśniacza” w odmiennej po części obsa-

dzie ról. Pierwsze w bieżącym sezonie przedstawienia opery, świadczyły pochlebnie o dobrych chęciach i staranności energicznego kierownictwa lwowskich teatrów, któremu udało się — mimo zupełnego braku materialnego poparcia ze strony Reprezentacji miasta — złożyć na sezon operowy 1922—23 doborowy zespół solistów. Trudnemu położeniu opery lwowskiej, jedynej w całej Polsce instytucji artystycznej nie subwencjonowanej należyście, poświęcę w najbliższych dniach referat, omawiający porównawczo stosunki finansowe teatrów w Warszawie, w Poznaniu, w Łodzi i w naszym biednym Lwowie. Szczegóły autentyczne, oparte na zestawieniu cyfr, a wprost niepodobne do prawdy, zainteresują może szersze sfery czytelników. Przedtem jednak wyrażę nadzieję, że nieustającej w pracy dyrekcji teatru i artystom naszym uda się — tymczasowo o własnych siłach — utrzymać operę na poziomie odpowiednim i przełamać chwilową, niezem nieuzasadnioną apatię naszej publiczności. Ostatnie przedstawienie „Tannhäusera” wykazało — w porównaniu z wykonaniem tej opery w ubiegłym sezonie — znaczne postępy pod względem intonacji chórów, brzmienia orkiestry i pewności rytmicznej całego zespołu. Zbliżamy się więc powoli do poprawnego wykonania jednego z najtrudniejszych dzieł Ryszarda Wagnera i z rzetelnym uznaniem podkreślić wypada szereg doskonałych momentów w interpretacjach artystycznych pań Franciszki Piatówny i Heleny Green-Skarcowej, oraz pp. Michała Prawdźca, Hermana Harnera i Adama Okońskiego. Gdy chodzi o wady wokalne, najwyżej niewątpliwie stanęły znakomite kreacje bogini: Wenus i landgrafta. Tannhäusera. Prawdźca, dobiega-

Dr. JÓZEF BUZEK
Główne zasady polityczne
Indynacji wyborczej do Sejmu i Senatu
Studjum krytyczno-porównawcze
2 tabelami (Nr. 1 Prawdopodobny wynik wyborów w dług różnych systemów wyborczych, Nr. 2 obszar własności okręgów wyborczych) i 1 mapą okręgów wyborczych.
Cena Mp. 4000 + 20% dodatku drożyżn.
Nakład KSIĄŻNICY POLSKIEJ T. N. S. W.
WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 59.

SPORT.**RUCH—W. K. S. 3:2 (1:2).**

W ubiegłą sobotę odbyły się w Lublinie zawody w piłce nożnej o Mistrzostwo Polski południowej Ruchem (Górny Śląsk) a Wojskowym Klubem Sportowym (Lublin) zakończone wynikiem 3:2 (1:2) na korzyść Ruchu.

Zwycięstwo zupełnie niespodziewane.

AUSTRIA—WĘGRY 2:2 (1:1).

Rozegrany w Wiedniu match footballowy między reprezentacjami powyższych państw zakończył się nierozegraną.

CZARNI—Z. K. S. HASMONEA 4:2 (1:1).

W niedzielę odnieśli Czarni stosunkowo małe zwycięstwo nad Hasmoneą dzięki swemu błotnistemu boisku i strzałom na bramkę nie zawsze „wiedzącym” gdzie jest bramka. Naogół obie drużyny starały się gorąco o poprawienie stosunku bramek, lecz bez skutku. Czarni przez cały czas gry, a zwłaszcza w drugiej połowie, mieli znaczną przewagę, która jednak wykorzystana nie została. Hasmonea grała jak mogła najlepiej, jednak za słaba jeszcze mają technikę, by sobie poradzić z silnym bądź co bądź przeciwnikiem Czarnymi. Hasmonei muszę zarzucić jeszcze dwie rzeczy, zbyt częste foul'e i niesportowo zachowująca się publiczność, która na swoje zawody zawsze przychodzi. Bramki dla swych drużyn strzelili: dla Czarnych Drapała 4 i Steyerman 2 dla Hasmonei, Rogów 4:2 dla zwycięzców.

Sędzia p. Decowski.

We wczorajszym sprawozdaniu zakradła się omyłka druku. Mianowicie ustęp „Lwowska Bogoni zwyciężyła” — do „Cracovia dzierży miejsce drugie”, jest wtrętem z dawnego składu, który dostał się tam niewłaściwie i powinien być ułedz skreśleniu.

jący dopiero w ostatnim akcie (Opowiadanie o pielgrzymie) do wysokości swego zadania, pozostawał w poprzednich odsłach na punkcie wyrazu dramatycznego i stylowości frazy wagnerowskiej cokolwiek do życzenia. Wysoce poetyczną, wierną intencjom Wagnera po tac Wolframa stworzył natomiast p. Okoński. Szkoda tylko, że słynna pieśń do gwiazdy wieczornej, odśpiewana na proscenium, a ignorująca to piękne zjawisko, mijają się po części z swym przeznaczeniem. Usłupy orkiestralne wypadły pod batutą p. Bronisława Wolfsthaala koncertowo. Sukces wokalny na całej linii towarzyszył onegdajszemu przedstawieniu „Pajaców” Leoncavalla. Partję Neddy odśpiewała p. Helena Lipowska, zachwycając słuchaczy szlachetnym i srebrzystym dźwiękiem swego okazałego sopranu. I z tym wyjątkowo pięknym głosem, intonującym wzorowo i frazującym muzykalnie, łączy się niestety w kreacji Neddy gra sceniczna szablonowa i dość prymitywna, nie charakteryzująca dostatecznie postaci zalotnej komedjantki. Braki te rażą szczególnie w drugim obrazie podczas sceny Colombine z arlekinami. Inne role pozostały w niezmiętej obsadzie i znalazły doskonałych wykońców (ak J. Manna (Canio), A. Okońskiego (Tonio wywoływany burzą oklasków za świetnie wygłoszony prolog) i J. Sieroszewskiego (Silvio). Na uznanie zasługiwała całość wykonania pod kierownictwem p. Br. Wolfsthaala. Podnieść tylko muszę błąd dekoracyjny, drobiazg wyprowadzający z nastroju a łatwy do usunięcia: oto należy usunąć lampiony (transparenty) z portretem znanej osobistości. Wszak tragedia w „Pajacach” nie rozgrywa się podczas okupacji austriackiej lwowskiego terytorjum. Fr. Neuhauser.

Uroczystość otwarcia stacji opieki nad dziećmi w Stanisławowie.

Stanisławów, we wrześniu.

Gdy po podpisaniu rozejmu wielkiej wojny w 1918 roku Europa znalazła się wobec widma katastrofy ekonomicznej, a setki tysięcy ludzi bezdomnych tułało się po bezkresnych obszarach, zamienionych w pustynie. — Wtedy senator Stanów Zjednoczonych Herbert Hoover stanął do wielkiego dzieła niesienia pomocy i ratowania od śmierci głodowej dzieci Europy. Z jego to inicjatywy powstał Amerykański Wydział Ratunkowy, z centralą w Londynie.

Zakładając swe oddziały w całej Europie — AWR. w marcu 1919 r. rozpoczął działalność w Polsce uruchamiając Oddział w Warszawie. Oddział ten, czyli Centrala na Polskę, podjął ogromne zadanie dokarmiania dzieci, rodzice których skutkiem wojny nie mogli ich dostatecznie wyżywić.

Od kwietnia 1919 r. akcja stała się rozszerza, dochodząc w dwu okresach swego najwyższego rozwoju — w maju 1920 r. i w maju 1921 r., kiedy liczba dożywianych dzieci dochodziła do 1,300,000.

Ogólna suma żywności, rozdanej dzieciom Polski do dnia 1. stycznia 1922 roku wynosi: 1,672,184 ton (670,000,000 posiłków). — Równa się to w przybliżeniu 10,721 wagonom. Ogólna wartość tej żywności wynosi 30,000,000 dolarów.

W tym samym czasie A. W. R. za pośrednictwem polskiej instytucji Polsko-Amerykańskiego Komitetu Pomocy Dzieciom, powołanej w tym celu do życia, rozdał z góra 3,000,000 kompletów odzieży.

Z ogólnej sumy produktów żywnościowych, jakie otrzymywały dotychczas dzieci polskie w przybliżeniu 2/3 pochodzą z daru A. W. R. zaś 1/3 stanowi subwencje Rządu polskiego.

Poza tą akcją A. W. R. za pośrednictwem A. C. K. założyło w kraju naszym, cały szereg instytucji sanitarno-lekarskich dla dzieci. Są to stacje opieki nad dziećmi, ambulatorja, poradnie dla matek, stacje mleczne i szpitaliki dziecięce.

Od 1. czerwca 1922 roku akcja A. W. R. na terenie Polski ustąpiła i przeszła całkowicie do rąk Rządu polskiego, który nadal w wielkim zrozumieniu potrzeb społecznych, akcję tą prowadzi, przenosząc ją głównie na terena zniszczone przez wojnę.

Wakcji teraźniejszej, prowadzonej przez Rząd polski, bardzo wydajny udział biorą poszczególne Gminy i Samorządy, które w miarę możliwości pokrywają 1/3 części wydatków. Akcja ta z biegiem czasu i powrotem kraju do dawnej zamożności, będzie zredukowana do poziomu ilości faktycznych sierot wojennych i osób najupokrepij przez wojnę zniszczonych.

Pozostaje dziedzina opieki sanitarno-lekarskiej, która powinna być stałą i w tym tylko wypadku może być celową.

Mając na uwadze te względy, Wydział Sanitarno-lekarski PAKPD., który objął spuściznę po A. C. K. podtrzymuje i wydatnie wspiera wszystkie podobne instytucje, zakładając jednocześnie nowe.

W dniu 3. września 1922 byliśmy świadkami otwarcia podobnej Stacji opieki nad dzieckiem w Stanisławowie.

Stacja ta mieści się na parterze w gmachu Dowództwa Garnizonu przy ul. Kamińskiego; amerykańsko-polskie chorągiewki umocowane przy wejściu do Stacji ułatwiają odnalezienie lokalu tym, co czytać nie umieją.

Lokal składa się z poczekalni, w której za zapieraniem mieści się kuchnia dla sterylizowania mleka, z obszernego pokoju dla badania dzieci i udzielania porad — oraz z małego magazyniku dla przechowywania zapasów sanitarno-lekarskich.

W pomieszczeniu wiele światła, ściany lśniąco białe, białe meble na narzędzia i lekarstwa, na ścianach obrazki amerykańsk. z życia dzieci, całość robi wrażenie miłego wnętrza mieszkalnego, z którego wieje swojskość i przytulność.

Otwarcia stacji dokonano dnia 3. bm. o godz. 12 w południe. Gospodarze Stacji — przedstawiciele Świata Lekarskiego i Polsko-Amerykańskiego Komitetu pomocy Dzieciom witali gości, którzy stawili się licznie w sali recepcyjnej. Byli to przedstawiciele duchowieństwa, reprezentanci Gmin wyznaniowych, wojskowości, Sądu Okręgowego, Świata Lekarskiego itd. — Przyjazd stanisławowskiego Wojewody wraz z burmistrzem dało hasło do rozpoczęcia uroczystego otwarcia Stacji.

Ks. kanonik Komusiewicz dokonawszy poświęcenia, w wymownych i zwięzłych słowach podniósł znaczenie dla miejscowej ludności tej pierwszej placówki sanitarno-lekarskiej, jaka powstała dzięki pomocy Amerykańskiej i wyraził słowa gorącej wdzięczności dla Amerykańskiego Czerwonego Krzyża, dla Polsko-Amerykańskiego Komitetu Pomocy Dzieciom i specjalnie dla pracowniczki tegoż Komitetu p. M. Graffówny, której wyjątkowej energii i przedsiębiorczości zawdzięczać należy założenie Stacji. Mowca wyjaśnił zadania, jakie ma przed sobą poradnia dla matek, Ambulatorjum dla chorych dzieci i Kropia mleka, podniósł te wielkie usługi, jakie Stacja opieki oddaje biednym matkom, które tak często stoją bezradne wobec cierpienia swych dzieci, a nie mają możliwości korzystania z płatnej porady fachowej — i zakończył apelem do miejscowego społeczeństwa o poparcie tej dobroczynnej instytucji.

Następnie zabrał głos inspektor generalny PAKPD. z Małopolski W. Skibniewski, który w świetnym, mądrym przemówieniu, rozłożywszy pogląd na to,

co zdziałala zagranica dla ochrony materiału ludzkiego, stwierdził, że pozostaliśmy, niestety w tyle poza kulturalną Europą, zwłaszcza w dziedzinie opieki nad dzieckiem, jakby kierując się zasadą niesprzeciwiania się złu. Skutki też tego stanu rzeczy znajdują wyraz jaskrawy w statystyce śmiertelności. Jesteśmy — wywodził mowca — krajem, w którym 1/5 część ludności umiera, nie doczekawszy drugiego, a więcej, niż połowa ludności — nie doczekawszy 6-go roku życia! Wysoka ta śmiertelność stoi w ścisłym związku z brakiem takich instytucji, które umożliwiałyby ubogiej ludności higieniczne pielęgnowanie dzieci. Półtorawiekowa niewola nietylko powstrzymała nasz ekonomiczny i społeczny rozwój, lecz nadto spowodowała uspienie woli zbiorowej. Dziś wszakże cięży na nas odpowiedzialność za losy kraju nietylko w dobie obecnej, lecz także w przyszłości, a przedewszystkiem za losy pokolenia znajdującego się obecnie w stadium niemyślności. Otwarcie Stacji opieki nad dzieckiem w Stanisławowie jest czynem wielkiej wagi, aktem samobrony przed degeneracją. Jak aktualna zaś jest walka ze śmiertelnością na tym właśnie terenie dowodzi statystyka, która wykazała, że gdy w okresie przedwojennym śmiertelność w całej Austrii wynosiła 23, a w Galicji 26 pro mille, to w obrębie dzisiejszego Województwa stanisławowskiego wahała się pomiędzy 27 a 30,5 na tysiąc.

Polecając Stację opiece powołanych czynników, stwierdził mowca, że miasta nasze rozumiały i należyście oceniły doniosłość placówek, jakimi obdarzyła nas Ameryka, przyczem zaznaczył, że prym w tej mierze dźwierzę Tarnów.

Zakończył p. Skibniewski życzeniem, by Stanisławowska Stacja opieki nad dzieckiem rychło doszła do pełni rozkwitu i stała się błogosławieństwem ludności.

Następnie przemówił inspektor sanitarny PAKD. na Małopolskę dr. Piechowski. Wskazał na świetne rezultaty akcji zapoczątkowanej we Francji przez dr. Budina, który założywszy w 1905 roku 25 poradni dla matek odniósł ten tryumf, że już w roku 1910 naliczyc ich było można przeszło 500.

Za przykładem Francji poszły Stany Zjednoczone i zachód Europy. Wielka śmiertelność dzieci u nas ma za przyczynę nieumiejętność karmienia i dokarmiania, nieznaną zasadę pielęgnowania dzieci, niski stan sanitarno-hygieniczny i niski stan kultury. Pierwszy krok ku poprawie zawdzięczamy Amerykańskiemu Czerwonemu Krzyżowi, który po wojnie skierował swą działalność na torz opieki nad dzieckiem. Dzięki jemu w latach 1921 i 1922 powstało w Polsce 85 instytucji poświęconych opiece nad dzieckiem. W czerwcu b. r. wszystkie instytucje humanitarne amerykańskie opuściły Polskę, rzeczą więc teraz nasza dołożyć starań, by wielkie dzieło nie zmarniało.

Określiwszy z kolei wyczerpująco zadania Stacji, która będzie miała rozwiązać jedno z kardynalnych zagadnień społecznych, zakończył dr. Piechowski rzecz swą życzeniem, by przyszłym pokoleniom — dzięki właśnie tego rodzaju instytucjom działać się lepiej.

Na tem uroczystość zakończono.

Wiadomości gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Wolny wywóz podkładów kolejowych.

Obwieszczeniem Ministra przemysłu i handlu z dnia 31. sierpnia br. został zniesiony z dniem 15. września br. zakaz wywozu progów kolejowych za granicę.

Opłata wywozowa od jaj.

Ministerstwo skarbu podaje do wiadomości, że opłata wywozowa od jaj w miesiącu wrześniu br. pobierana będzie w wysokości 40 mk. od sztuki.

Nowa taryfa opłat dla portu gdańskiego.

Z dniem 1. września br. weszła w życie nowa taryfa opłat dla portu gdańskiego, ustalona przez Radę portu i dróg wodnych w Gdańsku. Nową taryfę mogą przeglądać interesenci w biurach Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Czasopismo dla nawiązania międzynarodowych stosunków handlowych.

W Berlinie wychodzi tygodnik pt. „Internationale Geschäftsverbindungen“ (Berlin SW. 48 Friedrichstrasse 24), który ma na celu ułatwienie kupcom i przemysłowcom różnych krajów nawiązanie wzajemnych stosunków handlowych. Redakcja tegoż czasopisma zbiera bowiem doniesienia różnych firm o poszukiwanych wzgl. oferowanych towarach, a następnie umieszcza je bezpłatnie w swym tygodniowym wydawnictwie. Numery okazowe tygodnika, jakoteż druki zgłoszeń interesenci mogą otrzymać w biurach Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Adresy firm zagranicznych, pragnących nawiązać stosunki handlowe z Polską.

G. de Chalus & Cie Havre, 157 rue Victor Hugo oferuje kawę

S. Colmegna, Vercelli Via Galileo Ferraris 12, oferuje ryż.

A. Tatian, Boston, 23 Central Street, import-eksport-reprezentacja

The British Standard Exporter Londyn, W. C. 1. 26, Hart. St., oferuje korzenie, wina, kartonże, wyroby galanteryjne, skórę.

Sprawy gospodarcze.

UMOWY HANDLOWE.

Warszawa. (AW.) Dziś będzie podpisana przez kierownika Ministerstwa Przemysłu i Handlu Strassburgera umowa handlowa polsko-austriacka. Rada Ministrów będzie rozpatrywała ją 25. b. m., poczem umowa zostanie przedłożona Sejmowi do ratyfikacji. Projekt umowy ustalono na zasadzie rokowań polsko-austriackich w czerwcu r. b. Projekt ten obecnie nie uległ poważniejszej zmianie. Potraktacje co do umowy, celem uniknięcia podwójnego opodatkowania rozpoczynają się prawdopodobnie w Wiedniu w końcu b. miesiąca.

Warszawa. (AW.) W sprawie przygotowania umowy handlowej polsko-belgijskiej, której główne podstawy omówił już w Brukseli Minister Strassburger z belgijskim ministrem spraw zagranicznych Jasprenem, odbyły się 22. b. m. w ministerstwie przemysłu i handlu konferencje z udziałem posła polskiego w Brukseli Sobańskiego.

WYWÓZ ZIEMNIAKÓW.

Warszawa. 22. września. Współpracownikowi „Przeglądu Wieczornego“ oświadczone w Ministerstwie rolnictwa w sprawie urodzaju ziemniaków co następuje: — W roku ubiegłym zbiór ziemniaków dał 1,679,956 wagonów; w r. b. przewidywany jest zbiór w ilości 2,815,593 wagonów. Na zapytanie, ile ziemniaków zamierzono wywieźć odpowiedziano: Na razie Główny Urząd przywozu i wywozu zezwolił na wywóz 20,000 wagonów, w zamian za sole potasowe. Ogólny kontyngent wywozowy podniesiony będzie do 50,000 wagonów. (W roku ubiegłym wywieziono tylko 4,000 wagonów).

(U) Komunikacja towarowa z Czechosłowacją. Na podstawie informacji zasiągniętej na właściwym miejscu z powodu licznych wypadków nie przyjmowania przez czeskie stacje graniczne przesyłek wysłanych z Polski do Czechosłowacji oznajmia się, że przy przesyłkach takich, o ile do listu przewozowego nie jest załączony oryginał czeskiego pozwolenia przywozu, lecz tylko odpis tegoż, należy bezwarunkowo w liście przewozowym podać, w którym urzędzie cłowym złożony jest oryginał czeskiego pozwolenia, aby czeskie stacje przejściowe wiedziały, dokąd mają skierować przesyłkę do odprawy cłowej. — Bez takiego zapodania czeskie stacje graniczne nie przyjmują przesyłek do Czechosłowacji.

(U) Przewóz soli bydłowej do Czech. Sól bydłowej do Czech bez pozwolenia czeskiego ministerstwa finansów względnie bez upewnienia się, czy takowe jest złożone w czeskiej stacji granicznej nie należy wysyłać do Czech, ponieważ czeskie stacje graniczne zwracają napowrót takie przesyłki bez wspomnianych pozwoleń.

Przewóz siana do zachodnich powiatów granicznych i do Górnego Śląska. Wskutek zarządzenia Województwa Krakowskiego może się odbywać przewóz siana do zachodnich powiatów granicznych Chrzanów, Oświęcim i Białą, oraz na Górny Śląsk tylko na podstawie pozwoleń na przewóz wydawanych przez urząd wojewódzki.

Pozwoleń tych udziela się jedynie tym producentom i uprawnionym handlarzom, którzy wykaza się potwierdzeniem przez władze administracyjne pierwszej instancji zapotrzebowaniem instytucji użyteczności publicznej, wielkiego przemysłu lub górnictwa.

Wadliwe ładowanie materiałów drzewnych. W ostatnich czasach stwierdzono często na kolei, że materiały drzewne bywają wadliwie i z pominięciem wszelkiej staranności ładowane, skutkiem czego ładunki się przesuwały, przesyłki się rozluźniały, materiały się rozsypują i wylanują niejednokrotnie czołowe ściany, wagonów.

Wobec tego wydał obecnie zarząd kolejowy szczegółowe przepisy co do sposobu ładowania materiałów drzewnych, zalecając swym organom ścisłe przestrzeganie tychże i czuwanie nad dokładnem przeprowadzeniem przepisane sposobu ładowania.

Nadawcy ładug drzewnych winni we własnym interesie stosować się ściśle do wskazówek odnośnych funkcjonariuszów kolejowych, gdyż przesyłki wykazujące choćby najmniejsze usterki pod względem załadowania nie zostaną dopuszczone do przewozu.

Podwyższenie taryfy kolejowej na Górnym Śląsku. Z dniem 1. października br. podwyższona zostaje taryfa dla przewozu osób, bagażu i przesyłek nadzwyczajnych na kolejach niemieckich. Ponieważ taryfa ta obowiązuje także na kolejach w polskiej części Górnego Śląska, przeto ta sama podwyżka w wysokości 30 procent wchodzi z tym samym dniem w życie także i na obszarach polskiego Górnego Śląska, zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i w komunikacji sąsiedzkiej. Opłata za przewóz osób, bagażu i przesyłek nadzwyczajnych z Polski do Górnego Śląska dozna więc z dniem 1. października br. również odpowiedniej podwyżki.

kesa adw. w Tarnopolu kuratorem, który ją będzie zastępował na jej koszt i niebezpieczeństwo dotąd, dopóki ona sama się nie stawi i nie ustanowi pełnomocnika.

Sąd powiatowy, Oddział X.
Tarnopol, dnia 5. września 1922. 8937

C./1513/22/1. Wskutek skargi Iwana Tyciaka po Dmytrze w Ruskiej Wsi, jako niewiadomemu z życia i miejsca pobytu Iwanowi Tchórz pozwanemu o odwołanie darowizny ustanawia się dla tegoż pozwanego kuratora w osobie Juliana Iskanina, któremu doręcza się pozew. Tenże kurator będzie tego kuranda w rzeczonej sprawie zastępować, póki on sam się nie zgłosi lub pełnomocnika dla siebie nie ustanowi. Audjencia do rozprawy wyznaczona na 30. grudnia 1922.

Sąd powiatowy, Oddział I.
Dubiecku, dnia 19. września 1922. 8946

C./II./211/22. Edykt. Strona powodowa Jakób Horwath wniosła skargę przeciw stronie pozwanej Kasprowi Horwathowi o zeznanie kontraktu do L. cz. C./II./211/22. Audjencia do ustnej rozprawy została wyznaczona na 20. października 1922 godz. 10 przedpoł. w tym Sądzie, biuro Nr. 22. Ponieważ miejsce pobytu strony pozwanej jest nieznanne, ustanawia się Dr. Menkesa adwokata w Tarnopolu kuratorem, który ją będzie zastępował na jej koszt i niebezpieczeństwo dotąd, dopóki ona sama się nie stawi i nie ustanowi pełnomocnika.

Sąd powiatowy, Oddział II.
Tarnopol, dnia 26. sierpnia 1922. 8936

C./817/22/1. Edykt. Przeciw Mikołajowi Hryciw synowi Wasyla w Staruni którego miejsce pobytu jest nieznanne wniesionym został do Sądu powiatowego w Sołotwieniu przez Petra Hryciw syna Wasyla w Staruni pozew o zwrot cegieł, biachy i piły. Na podstawie pozwu wyznaczono audjencję na dzień 31. października 1922 godz. 11. Celem strzeżenia praw pozwanego ustanawia się Panię Paraske Hryciw żonę Mikołaja w Staruni kuratorką. Ta kuratorka zastępować będzie pozwanego w rzeczonej sprawie na jego koszt i niebezpieczeństwo dopóki on w Sądzie się nie zgłosi lub pełnomocnika nie zamianuje.

Sąd powiatowy.
Sołotwina, dnia 20. września 1922. 8935

C./III./173/22/6. Edykt. Strona powodowa Józef Małek imieniem fundacji sp. księdza Józefa Ziemiańskiego wniosła skargę przeciw stronie pozwanej Adamowi Pięglowskiemu urzędnikowi wojskowemu o 10.000 Mkp. do C./III./173/22/1. Audjencia do ustnej rozprawy została wyznaczona na 3. października 1922 godz. 11.30 przedpołudniem w tym Sądzie, biuro Nr. 16. Ponieważ miejsce pobytu strony pozwanej jest nieznanne, ustanawia się Adwokata Dra Palca kuratorem, który ją będzie zastępował na jej koszt i niebezpieczeństwo dotąd, dopóki ona sama się nie stawi i nie ustanowi pełnomocnika.

Sąd powiatowy.
Przemysł, dnia 11. września 1922. 8934

U./267/22/3. Ogłoszenie. Pawła Lewcunia z Hucza skazano za obieranie nadmiernych cen za kartofle oraz za przekroczenie z §. 311 uk. na 10 dni aresztu.

Sąd powiatowy, Oddział II.
Bełz, dnia 7. czerwca 1922. 8931

KONKURSY.

Konkurs na posadę kontrolora miejskiego przy Magistracie w Bełzie z poborami XI. stopnia służbowego dla urzędników państwowych. Od kompetentów na tę posadę wymaga się: 1) Wzrostu 24 do 40 lat; 2) Obywatelstwa polskiego; 3) Świadectwa zdrowia; 4) Świadectwa moralności i dotychczasowego zajęcia; 5) Egzaminu z rachunkowości państwowej lub egzaminu kwalifikacyjnego wymaganego rozporządzeniem Wydziału Krajowego z 20. maja 1898 l. 25422. — Kompetenci z praktyką prowadzenia rachunków będą mieli pierwszeństwo. Posada ta nadana zostanie prowizorycznie, zaś po roku zadowolniającej służby nastąpi stabilizacja. Podania wnoszą do 15. października 1922. Kompetenci pozostający na posadzie mają wnieść podania przez swą władzę przełożoną.

Z Zarządu miasta Bełza.
Bełz, dnia 15. września 1922. 8869 1—3

Komisarz rządowy:
F. Janowski.

LICYTACJE.

E./243/21. Edykt licytacyjny. Dnia 19. października 1922 godz. 9.30 rano odbędzie się w biurze Nr. 6 Sądu tutejszego licytacja 2/48 części realności lwh. 117, 158, 258, 274 i 275 gminy Pyszówka, składających się z parcel ornych, pastwiska, łąk i lasu. Powyższe części realności oceniono łącznie na 74.368 Mk. Najniższa cena niższej, której sprzedaż nie nastąpi wynosi 49578 Mkp. 66 ten. — Warunki licytacyjne i inne odnośne dokumenta przejrzeć można w Sądzie tutejszym w biurze Nr. 6. Takie prawa wobec których najmniejsza licytacja byłaby niedopuszczalną należy zgłosić do Sądu najpóźniej przy wyznaczonym terminie licytacyjnym inaczej rozstrzygnięcia tego rodzaju co do samej nieruchomości nie mogłyby być już ze skutkiem podnoszone. Te osoby, dla których jakie prawa lub ciężary na powyższych nieruchomościach bądź obecnie już istnieją bądź w toku postępowania licytacyjnego powstaną, zawładnięte

będą o dalszych wydarzeniach tego postępowania jedynie przez przybicie na tablicy sądowej, jeśli nie mieszczą w okręgu Sądu niżej wymienionego i nie wskazać temuż Sądowi pełnomocnika do doręczeń w siedzibie Sądu zamieszkałego.

Sąd powiatowy, Oddział IV.
Nowy Targ, dnia 17. sierpnia 1922. 8933

KURATELE.

L. cz. F./377/21/5. Teresę Blachowską z Huciska oddana pod kuratele z powodu choroby umysłowej Kuratorem jej ustanowiono Józefa Blachowskiego z Huciska.

Sąd powiatowy, Oddział IV.
Bóbrka, dnia 15. czerwca 1922. 8932

WYROKI PRASOWE.

Pr. III./58/22. Sąd okręgowy karny jako prasowy orzekł na wniosek Prokuratury po myśli §493 pl., że zamieszczony w numerze 258 czasoisma „Goniec Krakowski” z daty Kraków, dnia 21. września 1922 artykuł z napisem „Zdrada Państwa i zdrada narodu” w szczególności w jego ustępach a to: 1) zaczynającym się od słów: „...widząc antypaństwową i zdradziecką akcję rządu...”, a kończącym słowami: „...nie broni porządku i ładu...”; 2) zaczynającym się słowami: „...tak się przedstawia”, a zakończonym słowami: „...w dziedzinie szkolnictwa”; 3) od słów: „Jest to jawne...” do słów: „...niegodne jest piastować” zawiera przedmiotową istotę występkę z §. 360 uk. zakazuje się rozszerzania tego artykułu.

Sąd okręgowy karny S. III.
Kraków, dnia 21. września 1922. 8938

FIRMY.

Firm. 50/22. Rg. Spółdz. 9. Do rejestru handlowego wpisuje się: Siedziba stowarzyszenia: Brzeżany. — Brzmienie firmy Spółdzielnia kredytowa w Brzeżanach z ograniczoną poręką. Przedmiot i cel przedsiębiorstwa Celem Spółdzielni jest podniesienie stanu gospodarczego i ekonomicznego swych członków przez a) udzielenie członkom wszelkiego rodzaju pożyczek; b) przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokata kapitału; c) pośredniczenie na rzecz członków przy zakupie lub sprzedaży wytworów rzemieślniczych surowców, narzędzi i maszyn oraz artykułów spożywczych; d) załatwienie czynności inkasowych i przekazowych. Czas trwania nieograniczony. Data statutu 2. sierpnia 1922. Dyrekcja: Dr. Jakób Rawicz adwokat, Dr. Adolf Nagler adwokat i Maurycy Perl kupiec, zaś jako zastępcy Joachim Schleicher profesor, Berisz Pulwer kupiec i Izak Rozenberg zegarmistrz wszyscy w Brzeżanach zamieszkałi. Podpis firmy: pod wycięciem stempelni podpisują dwóch członków zarządu Ogłoszenia pomieszczane będą w dzienniku „Chwila” we Lwowie i ogłaszane publicznie w miejscu siedziby Stowarzyszenia Udziały członków: wynoszą 1000 Mkp wpłacane jednorazowo przy wstąpieniu do spółdzielni. Od-

powiedzialność dziesięciokrotną. Wpisy szczegółowe w wypadku likwidacji spółdzielni zastosowany ma być §. 49 statutu. Czynności prawne zarządu obowiązują spółdzielnię w obec osób trzecich z wyjątkiem wypadków ustawą przepisanych. Data wpisu: 25. sierpnia 1922. Gdy Walne zgromadzenie odbyte na dniu 2. sierpnia 1922 uchwaliło celem uzgodnienia statutu z przepisami ustawy o spółdzielniach z dnia 29. października 1920 L. 111 dzup. zmienić dotychczasową nazwę statutu stowarzyszenia w ten sposób, że firma otrzyma brzmienie („Spółdzielnia kredytowa w Brzeżanach z ogr. odpowiedzialnością” a w miejsce dotychczas obowiązującego statutu weździe w życie nowy statut dostosowany do przepisów obowiązującej ustawy, przeto zarządza się wykreślenie dawnej firmy Związek kredytowy dla drobnego handlu i przemysłu w Brzeżanach wpisanej do rej. Stow. l. 545 wskutek wpisania zmienionej firmy do Rg. Spółdzielni.

Sąd okręgowy, Oddział IV.
Brzeżany, dnia 5. sierpnia 1922. 8794

Firm. 1045 i 1063/22. Oddz. B. II./14. Zmiany i dodatki odnoszące się do wpisanych już w rejestrze handlowym firm kupców pojedynczych i spółek. Do rejestru oddział B. włącznieto co następuje: Brzmienie firmy: Bank ziemian Spółka akcyjna we Lwowie Oddział w Krakowie. Prokure Dr. Franciszka Niżyńskiego wykreślono. Zastępcą dyrektora oddziału krakowskiego zamianowano Dra Franciszka Niżyńskiego a prokurentem Dra Marjana Korneckiego. Dzień wpisu: 26 sierpnia 1922.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział II.
Kraków, dnia 25. sierpnia 1922. 8758

Firm. 354. Rg. A. IV./39. Wpis firmy spółkowej. Do rejestru wpisano dnia 18. marca 1922. Siedziba firmy: Lwów. Brzmienie firmy: Kawiarnia de la Paix we Lwowie plac Marjański 7 — Michał Landes i Maurycy Schönhoh. Rodzaj spółki: Spółka jawna od dnia 1. listopada 1919. Przedmiot przedsiębiorstwa prowadzenie kawiarni. Spółnicy Michał Landes i Maurycy Schönhoh wł. kawiarni we Lwowie. Zastępstwo Spółkę zastępują obaj spółnicy i podpisują firmę w ten sposób że pod brzmieniem firmy umieszczają swoje podpisy.

Sąd okręgowy cywilny jako handlowy, Oddział IV.
Lwów, dnia 13. marca 1922. 8856

3 parowe młoty tokarnie, wiertarnie, ciosarki i t. d. mają tanio do oddania
BRACIA SCHLIEPER BYDGOSZCZ.

WYPRZEDAŻ używane kupuje, przyjmuje w komis, fabryki mechaniczne, przerabia na modne fasony. Władysław Solik, kuźnicz, Lwów Chorażczyzna 5/II p. (tęż Akademickiej). 7920

Ważny! Słuby z Zadwo rza p. Ustrzyki, zgubił dokumenta wojskowe. Za zwrot tychże ofiaruję 3000 Mkp. 8936

WIECZORNE KURSA HANDLOWE dla osób do-rostych (pań i pa ów) pod kierunkiem Dra PETY-NAKA-SANECKIEGO, p. of. Akademii handl. Nowy kurs 1-go października. Wpisy, informacje od 5—7. Ulica Franciszkańska 9. 8843

ZAPROSZENIE.

Zaprasza się F.T. Udziałowców

Współdzielni Handlowo-Hotelowej Kelnerów

z ogr. odp. we Lwowie do wzięcia udziału we

WALNEM ZGROMADZENIU

które się odbędzie dnia 4-go października 1922 o godz. 1-szej w nocy w Kawiarni Udziałowej. W razie braku kompletu odbędzie się Walne Zgromadzenie o godz. 2-giej tego samego dnia bez względu na ilość udziałowców.

PORZĄDEK DZIENNY:

- I. Zagajenie i przywitanie.
- II. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
- III. Sprawozdanie Komisji skontrolującej i przyjęcie rachunków.
- IV. Sprawozdanie Zarządu i udzielenie absolutorjum.
- V. Wybór trzech członków do Rady nadzorczej.
- VI. Wynagrodzenie dla Zarządu i Rady nadzorczej.
- VII. Wnioski i interpelacje.

ZARZĄD:

Thomas Wilhelm
Bredy Juliusz

Günther Jan
Harfinger Leopold

8999